

The relationship between cooperative learning and academic motivation of high school students in Bafgh city

Najme Sadri Lordi
Akbar Jadidi Mohammad Abadi

Abstract:

The descriptive research method is correlation type. The statistical population of the present study consists of all seventh grade female students of Bafgh city, their number is ۷۰۰. The sample size was ۷۴ randomly selected using Morgan's table. The research tools are two questionnaires of cooperative learning model of Chu and Bawli (۲۰۰۷) and academic motivation questionnaire of Aminifar and Saleh Sedghpour (۲۰۰۹). In order to measure the reliability, ۳۰ copies of the questionnaire were given to the respondents as a trial, and after collecting the questionnaire and entering the data into the SPSS software, Cronbach's alpha coefficient of cooperative learning was ۰,۸۵ and academic motivation was ۰,۸۱. In order to analyze the data, inferential statistics such as Pearson's correlation coefficient test and regression with SPSS ۲۰ software were used. The results of the research showed that there is a positive and significant relationship between cooperative learning and academic motivation of high school students in Bafgh city.

Keywords: Collaborative learning, academic motivation, high school students, Bafgh city

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

رابطه بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق

نجمه صدی لردی^۱

اکبر جدیدی محمد ابادی*^۲

صص ۶۹ - ۷۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۲/۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۴/۷

چکیده

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دختر پایه هفتم شهر بافق تشکیل می دهند که تعداد آنها ۷۰۰ نفر می باشد. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان و به صورت تصادفی ۲۴۸ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش از دو پرسشنامه یادگیری مشارکتی مدل چو و باولی (۲۰۰۷) و پرسشنامه انگیزش تحصیلی امینی فر و صالح صدق پور (۱۳۸۹) می باشد. به منظور سنجش پایایی تعداد ۳۰ نسخه از پرسشنامه به صورت آزمایشی در اختیار پاسخ دهندگان قرار گرفت که پس از جمع آوری پرسشنامه و ورود داده ها به نرم افزار SPSS ضریب آلفای کرونباخ یادگیری مشارکتی ۰/۸۵ و انگیزش تحصیلی ۰/۸۱ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار استنباطی همچون آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون با نرم افزار SPSS ۲۰ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

کلیدواژه ها: یادگیری مشارکتی، انگیزش تحصیلی، دانش آموزان متوسطه، شهر بافق

^۱ کارشناسی ارشد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

^۲ استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. ایمیل: a.jadidi@pnu.ac.ir

مقدمه

چند دهه‌ی گذشته، بسیاری از کشورهای جهان، در زمینه‌ی نداشتن آمادگی کافی نظام آموزش و پرورش خود در پرورش مهارت‌ها و دادن دانش لازم به شهروندان برای کار و زندگی توأم با موفقیت، در جامعه‌ی پیچیده‌ی امروزی، نگرانی‌های فزاینده داشته‌اند در واکنش به این نگرانی‌ها، بهبود بخشیدن به نظام آموزشی، روش‌های آموزشی و برنامه ریزی‌های آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. در عین حال بسیاری از شیوه‌های آموزشی مورد قبول و متأثر از روش‌های تدریس گذشته و مبتنی بر دیدگاه‌های سنتی رفتارگرایانه که اساساً، تدریس را «بیان» و «انتقال» واقعیت‌ها و اطلاعات به دانش آموزان می‌دانند (درست مثل پرکردن لیوان خالی)، در حالی که روش‌های فوق در پرورش استعداد و توانایی‌هایی که دانش آموزان برای زندگی روزانه‌ی خود به آنها نیاز دارند، ناموفق بوده است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۴)

. در رویکرد یادگیری مشارکتی یادگیری برای همه دانش آموزان دلبپذیر می‌شود، فرصت‌های آموزشی به طور برابر در اختیار همه شاگردان قرار می‌گیرد، روحیه همکاری و مشارکت تقویت گردیده و همه شاگردان کلاس به تفکر و خلاقیت فرا خوانده می‌شود. دانش‌آموزانی که از طریق یادگیری فعال به یادگیری می‌پردازند، بهتر یاد می‌گیرند و از تجربه‌ی یادگیری لذت بیشتری نیز می‌برند. یکی از مهم‌ترین راهبردهای فعال کردن دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری استفاده از گروه‌های مطالعه و فراهم کردن فرصت بحث و تبادل نظر است. به نظر می‌رسد از طریق یادگیری مشارکتی بهتر می‌توان چنین فرصتی را فراهم نمود. زیرا در این روش دانش‌آموزان در قالب گروه‌های کوچک ناهمگون برای رسیدن به هدف مشترک با یکدیگر کار می‌کنند و تلاش می‌نمایند تا یادگیری خود و دیگران را به حد اکثر برسانند (گوکال^۳، ۲۰۱۲).

از طرف دیگر انگیزش یکی از ملزومات یادگیری به حساب می‌آید و چیزی است که به رفتار شدت و جهت می‌بخشد و در حفظ و تداوم آن به یادگیرنده کمک می‌کند. با این انگیزش افراد، تحرک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت‌آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف، یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار خود دنبال می‌کنند تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی کسب کنند (کرامتی، ۱۳۹۴).

برای نیل به یادگیری موفقیت‌آمیز و مؤثر، معلمان به شاگردان برانگیخته، علاقه‌مند و تلاشگر نیاز دارند و خواهان چنین متعلمانی هستند. به سخن دیگر یادگیرندگانی که در فعالیت‌های یادگیری و دستیابی به اهداف پرورشی، خودانگیخته و خود راهبر باشند و برای به فعالیت واداشتن آن‌ها نیاز کمتری به مشورت‌ها و محرک‌های بیرونی و چالش معلمان وجود داشته باشد. از طرف دیگر، بی‌علاقگی یا پایین بودن انگیزه دانش‌آموزان اغلب بر معلمان تأثیرات نامطلوب می‌گذارد. در واقع کمبود انگیزش موجب تحلیل منابع و پتانسیل‌ها و کاهش بهره‌وری فرآیند تدریس یادگیری می‌گردد. هنگامی که دانش‌آموزان علاقه‌ای به موضوع درس ندارند، این بر شیوه‌ی واکنش و گوش دادن آن‌ها به معلم تأثیر می‌گذارد و زمانی که بسیاری از دانش‌آموزان بر این باور باشند که قادر به گذراندن درس نیستند، معلم نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد. در مواجهه با دانش‌آموزان بی‌علاقه، معلمان ممکن است بابی تفاوتی نسبت به یادگیری و پیشرفت دانش‌آموزان و به عنوان رفع تکلیف درس را به صورت یک‌طرفه، یکنواخت و بدون تعامل ارائه و تمام نماید. چنین وضعیتی به صورت چرخه‌ای تشدید می‌شود (تلا^۴، ۲۰۱۰).

۳ - Gokale

۴ - Tella

به‌طور کلی انگیزش، نیرویی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه‌جانبه عملکرد خود با توجه به عالی‌ترین معیارها، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در عملکرد همراه است سوق می‌دهد و با اثر گذاشتن بر انواع مختلف فعالیت‌های تحصیلی به تمایل فرد برای رسیدن به هدف‌های تحصیلی اشاره دارد. انگیزش تحصیلی باهدف‌های ویژه، نگرش‌ها و باورهای خاص، روش‌های نائل شدن به آن‌ها و تلاش و کوشش فرد در ارتباط است. تحقیقات مختلف بر متمایز بودن جهت‌گیری انگیزشی دانش‌آموزان در موقعیت‌های مختلف تأکید دارند (بهادری خسروشاهی و حبیبی‌کلپور، ۱۳۹۶).

بنابراین هدف اصلی تحقیق بررسی رابطه بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه شهر بافق می‌باشد.

یادگیری مشارکتی

تعاریف متعددی ذکر شده که بیانگر نگرش‌های متفاوت اندیشمندان در مورد «یادگیری مشارکتی» برای این پدیده اجتماعی است. از نظر شرمهرون^۵، یادگیری مشارکتی عبارت است از اجتماع دو یا چند نفر که برای دستیابی به یک یا چند هدف مشترک فعالیت می‌کنند. کامنسکی^۶ نیز یادگیری مشارکتی را تجمع دو یا چند نفر که تماس فردی معنی‌دار و هدف‌داری را با یکدیگر بطور مستمر دنبال می‌کنند، تعریف می‌کند. مورهد و گریفین^۷ در تعریف گروه چنین بیان می‌کنند که یادگیری مشارکتی عبارت است از دو یا چند نفر که با یکدیگر تعامل دارند؛ به نحوی که هر فرد، فرد دیگر را تحت نفوذ قرار داده و یا تحت نفوذ قرار می‌گیرد. از طرف دیگر یادگیری مشارکتی عبارت است از مجموعه تلاش‌های آگاهانه، منسجم و هماهنگ افرادی که برای دستیابی به هدف یا اهداف مشترک صورت می‌گیرد و هم‌افزایی را در پی دارد (جعفرپور، ۱۳۹۷).

یادگیری مشارکتی در مدارس یک روش تدریس موفق در گروه‌های کوچک است در این روش، در هر یک از گروه‌ها، دانش‌آموزان با توانایی‌های متفاوت و با استفاده از فعالیت‌های یادگیری گوناگون درک خود را نسبت به موضوع درسی بالا می‌برند. در فعالیت‌های گروهی بر پشتیبانی، تشویق، تقویت و یاری همه‌ی افراد گروه اهمیت زیادی داده می‌شود. چنین باور و اعتمادی، عامل محرک فعالیت گروه و مشوق فعالیت فردی در گروه می‌باشد. دانش‌آموزان با یکدیگر به تعامل می‌پردازند، به تشریح مساعی اقدام می‌کنند، پیشرفت تحصیلی را هم حمایت و پشتیبانی کرده و مسئولیت یادگیری یکدیگر را به عهده می‌گیرند (آقا زاده، ۱۳۹۲).

یکی از اصول عمده فلسفه ساخت‌گرایان در تعلیم و تربیت، اهمیت دادن به محیط فعال یادگیری است. برای استفاده از یادگیری فعال بایستی کلاس درس را در گروه‌های کوچکی از دانش‌آموزان که بتوانند به صورتی هماهنگ با یکدیگر کار کنند، راهبردهای یادگیری خود را غنی سازند و شرایطی را بوجود آورند که مشارکت در اطلاعات و عمل امکان وقوع داشته باشد، سازماندهی نمود (مهجور، ۱۳۸۹).

اگر چه مزایای بیشماری وجود دارد که از یادگیری مشارکتی نصیب دانش‌آموزان می‌شود، اما اغلب واضح است که قرار دادن دانش‌آموزان در گروه‌ها به گونه‌ای سازماندهی شده باشند که دانش‌آموزان بدانند چه انتظاری برای مشارکت کردن از آنها می‌رود تا پتانسیل برای کار گروهی افزایش یابد (جویس، ۱۳۹۳).

این امر شامل اطمینان از اینست که وظیفه‌ی گروه به گونه‌ای تدوین شده که همه‌ی اعضای گروه می‌فهمند که آنها نیازمند شرکت کردن و کمک کردن به دیگران هستند تا کار انجام شود، و نیز مستلزم اطمینان از اینست که دانش‌آموزان مهارت‌های اجتماعی و مهارت‌های کار در گروه کوچک را آموزش دیده باشند که برای کمک به ارتباط موثر با همتایانشان، مدیریت اختلافات و توزیع

^۵ - Schermerhorn

^۶ - Kaeminsky

^۷ - Moorhead & Griffin

عادلانه‌ی منابع و تصمیم‌گیری بر طبق اصول دموکراسی مورد نیاز هستند. هنگامی که این عناصر در ساختار گروه کوچک محکم و جاافتاده شد به احتمال قوی در دانش‌آموزان حس پذیرش و جزئی از گروه بودن بوجود می‌آید و این حس در واقع در آنها انگیزه‌ای یا محرک می‌شود که احساس برانگیختگی کنند تا هم در هدف‌های شخصی و هم در هدف‌های گروهی مشارکت و پیشرفت کنند (جانسون و جانسون^۸، ۲۰۱۲).

مفهوم انگیزش

انگیزش به فرآیندهایی ارتباط دارد که به رفتار، نیرو و جهت می‌دهد. این فرآیندها عبارت‌اند از: نیازها، شناخت‌ها، هیجان‌ها و رویدادهای بیرونی. نیازها با شرایط درونی فرد که برای ادامه زندگی و رشد و سلامتی ضروری است، مرتبط است. شناخت‌ها، عقاید، باورها و رویدادهای ذهنی، انتظارات و خودپنداره را شامل می‌گردد که نحوه تفکر را بیش‌تر نشان می‌دهد. هیجان‌ها، به صورت پدیده‌های ذهنی، زیستی، هدفمند و اجتماعی و چند بعدی هستند. رویدادهای بیرونی، مشوق‌هایی است که رفتار فرد را نیرومند می‌سازد و به سمت رویدادهایی هدایت می‌کنند، گرچه ممکن است این رویدادها از پیامدهای مثبت یا آزاردهنده خبر دهند (سیف، ۱۳۹۰).

انگیزش را معمولاً به سه طریق نشان می‌دهند: رفتار، فیزیولوژی و گزارش شخصی. رفتارهای بانگیزش شامل: تلاش، نهفتگی، پایداری، انتخاب، احتمال پاسخ، جلوه‌های صورت و حالت‌های بدن را شامل می‌شود. فعالیت سیستم عصبی مرکزی و هورمونی که برای درک شالوده زیستی انگیزش و هیجان (که اطلاعات بیش‌تری را در اختیار ما می‌گذارند)، فیزیولوژی انگیزش را بیان می‌کند. در نهایت، گزارش شخصی از طریق مصاحبه‌ها و پرسش‌نامه‌ها اندازه‌گیری می‌گردد. در بررسی انگیزش معمولاً موضوعاتی که مطرح می‌گردد به ترتیب:

انگیزش برای سازگاری و انطباق مفید است.

انگیزش‌ها توجه را هدایت می‌کنند.

انگیزش‌ها در طول زمان تغییر می‌کنند و بر رفتار تأثیر گذارند.

انگیزش انواع مختلفی دارد.

انگیزش گرایش‌های نزدیکی و دوری را در برمی‌گیرد.

در بررسی انگیزش‌ها، می‌توان متوجه شد که افراد چه چیزی را می‌خواهند.

برای شکوفا شدن انگیزش، به شرایط حمایت‌کننده نیاز داریم.

هیچ چیز به‌اندازه‌ی نظریه‌ی خوب مفید نیست (جان مارشال، ۱۳۹۰).

تمایل به انجام کار در گروه توانایی فرد است تا بر این اساس نوعی نیاز تأمین گردد. می‌توان انگیزش را برحسب رفتار عملی تعریف کرد. کسانی که تحریک شوند نسبت به کسانی که تحریک نشوند تلاش بیش‌تری می‌نمایند. انگیزه علت رفتارها است. انگیزش به عوامل موجود در یک فرد اشاره دارد که رفتار را در جهت یک هدف فعال می‌سازند. پژوهش‌های انجام شده در زمینه‌ی انگیزش در صدد پاسخ دادن به پرسش‌هایی درباره‌ی رفتار انسان‌ها هستند که با کلمه‌های سؤالی "چرا و" به چه عللی " آغاز می‌شود. مثلاً: چرا شما ساعت‌های متمادی از وقت خود را صرف اینترنت می‌کنید؟ (سیف، ۱۳۹۰).

^۸ - Johnson , D., Johnson

پیشینه شناسی تحقیق

امانی ساری بگلو و همکاران (۱۳۹۷) به پژوهشی با عنوان تجارب انگیزشی و اجتماعی دانش‌آموزان از روش یادگیری مشارکتی جیگ ساو: یک مطالعه کیفی پرداختند. درونمایه‌های اصلی استخراج شده از تحلیل داده‌ها نشان داد که روش یادگیری مشارکتی جیگ ساو به عنوان یک روش یادگیری فعال، از انگیزش درونی، یادگیری عمیق و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان حمایت می‌کند. همچنین در این روش، محیط از آزادی عمل دانش‌آموزان حمایت کرده و یادگیری آنها را تسهیل می‌کند. بر اساس دیدگاه دانش‌آموزان، وجود بی‌نظمی، فقدان انگیزش، و ناآشنایی با این روش از جمله عواملی هستند که اثربخشی این شیوه را کاهش می‌دهند.

صیادپور و صیادپور (۱۳۹۷) به پژوهشی با عنوان تاثیر یادگیری مشارکتی بر اضطراب و انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان پرداختند. با استفاده از تحلیل کوواریانس نتایج نشان دادند که یادگیری مشارکتی، اضطراب دانش‌آموزان را کاهش و انگیزش پیشرفت تحصیلی را افزایش می‌دهد.

محمدی و همکاران (۱۳۹۶) به پژوهشی با عنوان اثر بخشی آموزش به شیوه یادگیری مشارکتی و نقشه مفهومی فردی بر انگیزش و خلاقیت دانش‌آموزان پرداختند. نتایج نشان داد که یادگیری مشارکتی و نقشه مفهومی فردی بر انگیزش و خلاقیت دانش‌آموزان تاثیر دارد.

خالق خواه و همکاران (۱۳۹۴) به پژوهشی با عنوان بررسی اثربخشی آموزش یادگیری مشارکتی از نوع جیگ‌ساو بر خودتنظیمی و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی پرداختند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد یادگیری مشارکتی جیگ‌ساو، خودتنظیمی و انگیزش تحصیلی را در دانش‌آموزان به‌طور معنی‌داری افزایش می‌دهد و در رشد مؤلفه‌های این دو متغیر در دانش‌آموزان تأثیر مثبت دارد. به طور کلی یافته‌های مطالعه نشان داد روش یادگیری مشارکتی جیگ‌ساو نسبت به روش‌های سنتی تدریس در رشد مهارت خودتنظیمی و افزایش انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان مؤثرتر است.

محمدی و همکاران (۱۳۹۴) به پژوهشی با عنوان اثر بخشی آموزش به شیوه یادگیری مشارکتی و نقشه مفهومی فردی بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداختند. یافته‌ها نشان داد آموزش به شیوه یادگیری مشارکتی و نقشه مفهومی فردی بر بهبود انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است.

فین گلد^۹ و همکاران (۲۰۱۵) به پژوهشی با عنوان بررسی نظر دانشجویان در زمینه کار گروهی در دانشگاه جنوب غربی ایالات متحده آمریکا پرداختند. نتایج نشان داد که روش کار گروهی به طور برجسته‌ای تعاملات بین فردی یادگیرنده‌ها را افزایش داده و تلاش آنها برای ارائه پاسخ به سوالاتی چند وجهی افزایش می‌دهد.

ساجاد^{۱۰} (۲۰۱۵) به پژوهشی با عنوان روش‌های آموزش موثر در سطح تحصیلات عالی دانشگاه کراچی پاکستان پرداخت. نتایج نشان داد که روش تدریس بحث گروهی به دلیل مشارکت بیشتر دانش‌آموزان در یادگیری مؤثرتر است.

جانسون^{۱۱} (۲۰۱۴) به پژوهشی با عنوان بررسی یادگیری مشارکتی بر بهره‌وری آموزشی دانشجویان دانشگاه ملبورن آلمان پرداخت. نتایج نشان داد که در تدریس به روش تفحص گروهی، فراگیرندگان در داخل گروه و بین گروه با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند و همکاری، اعتماد به نفس و درک آنها افزایش می‌یابد و در عین حال فراگیران شیوه یادگیری فعال را نیز یاد می‌گیرند.

^۹ - Feingold

^{۱۰} - Sajjad

^{۱۱} - Johnson

روش‌شناسی تحقیق

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دختر پایه هفتم شهر بافق تشکیل می‌دهند که تعداد آنها ۷۰۰ نفر می‌باشد. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان و به صورت تصادفی ۲۴۸ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش از دو پرسشنامه یادگیری مشارکتی مدل چو و باولی (۲۰۰۷) و پرسشنامه انگیزش تحصیلی امینی فر و صالح صدق پور (۱۳۸۹) می‌باشد. به منظور سنجش پایایی تعداد ۳۰ نسخه از پرسشنامه به صورت آزمایشی در اختیار پاسخ دهندگان قرار گرفت که پس از جمع آوری پرسشنامه و ورود داده‌ها به نرم افزار SPSS ضریب آلفای کرونباخ یادگیری مشارکتی ۰/۸۵ و انگیزش تحصیلی ۰/۸۱ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار استنباطی همچون آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون با نرم افزار SPSS ۲۰ استفاده شد.

یافته‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها

- ۱- بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق رابطه معناداری وجود دارد. برای بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد و نتایج آن در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱ ضرایب همبستگی بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی

انگیزش تحصیلی	متغیر	
۰/۵۵	ضریب همبستگی	یادگیری مشارکتی
۰/۰۱	سطح معناداری	

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی ($r=0/55$) در سطح ۹۹ درصد رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/01$).

- ۲- بین ابعاد یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق رابطه معناداری وجود دارد. برای بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد و نتایج آن در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲ رابطه بین ابعاد یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی

مهارت‌های اجتماعی	متغیر	
۰/۲۸	ضریب همبستگی	انجام کار بروی پروژه
۰/۰۱	سطح معناداری	
۰/۵۹	ضریب همبستگی	پویایی‌های گروهی
۰/۰۱	سطح معناداری	
۰/۵۶	ضریب همبستگی	

۰/۰۱	سطح معناداری	بازخورد
------	--------------	---------

نتایج جدول ۲ حاکی از آن است که، بین انجام کار بر روی پروژه با انگیزش تحصیلی ($F=0/28, p<0/01$)، بین پویایی‌های گروهی با انگیزش تحصیلی ($F=0/59, p<0/01$)، بین بازخورد با انگیزش تحصیلی ($F=0/56, p<0/01$) رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد.

۳- ابعاد یادگیری مشارکتی قادر به پیش بینی انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق می‌باشد. برای پاسخ به این فرضیه از رگرسیون گام به گام استفاده شد و نتایج به شرح جدول ۳ آمده است.

جدول ۳ خلاصه رگرسیون پیش بینی انگیزش تحصیلی توسط ابعاد یادگیری مشارکتی

گام	متغیر	R	R ² تعدیل شده	F تغییر	B استاندارد	Sig
۱	پویایی‌های گروهی	۰/۵۹	۰/۳۶	۹۸/۵۱	۰/۵۹	
۲	پویایی‌های گروهی + بازخورد	۰/۶۶	۰/۴۳	۶۶/۷۱	۰/۳۶ ۰/۳۵	۰/۰۰

همان طور که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد، در گام اول پویایی‌های گروهی بیشترین پیش بینی را در افزایش انگیزش تحصیلی داشته است. این متغیر به تنهایی توانسته ۳۶ درصد تغییرات انگیزش تحصیلی را پیش بینی کند. این ضریب با توجه به مقدار $F(98/51)$ در سطح ۰/۰۱ معنی دار است.

در گام دوم بازخورد وارد الگوی پیش‌بینی شده است و این دو متغیر با هم توانسته‌اند ۴۳ درصد تغییرات انگیزش تحصیلی را پیش بینی کنند. یعنی متغیر بازخورد به تنهایی ۷ صدم تغییرات انگیزش تحصیلی را پیش بینی کرده است. این ضریب با توجه به $F(66/71)$ در سطح ۰/۰۱ معنی دار است.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

از آنجا که هدف تحقیق بررسی رابطه بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق می‌باشد. بنابراین از طریق آزمون فرضیه مربوطه و تحلیل نتایج یافته‌های زیر بدست آمد: بین یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های صیادپور و صیادپور (۱۳۹۷)، محمدی و همکاران (۱۳۹۶)،

خالق خواه و همکاران (۱۳۹۴)، محمدی و همکاران (۱۳۹۴)، فین گلد^{۱۲} و همکاران (۲۰۱۵)، ساجاد^{۱۳} (۲۰۱۵) و جانسون^{۱۴} (۲۰۱۴) همسو می‌باشد.

بنابراین چنین استنباط می‌شود دانش آموزانی که در کلاس‌های با چنان سازمانی در گروه‌های دوفره یا گروه‌های با اعضای بیشتر کار می‌کنند، نسبت به دانش‌آموزان با روش بررسی فردی و معمول از چیرگی بیشتری بر مطالب درسی برخوردارند. همچنین، مسؤولیت مشترک و تعامل، احساسات مثبت- تری نسبت به تکالیف و افراد دیگر ایجاد می‌کند، روابط بهتر بین گروهی به وجود می‌آورد، و به تصویر بهتری از خویشتن برای دانش آموزان با انگیزش تحصیلی منجر می‌شود.

پیشنهادها

با توجه به نتایج پژوهش که نشان داد یادگیری مشارکتی با انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر بافق تاثیر رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، به معلمان پیشنهاد می‌شود که موارد ذیل را در کلاس درس به کار ببندند، از جمله:

- ایجاد وابستگی متقابل و علاقه در دانش آموزان در فعالیت با یکدیگر
- نظارت بر رفتار و مهارت‌های انجام کار گروهی دانش آموزان
- دادن فرصت آزمایش و خطا و بازخورد و راهنمایی دانش آموزان در طی فعالیت‌ها
- جمع بندی و خلاصه آنچه در کار گروهی و فعالیت‌های درس انجام گرفته بوسیله گزارش کار گروهی (اختتام درس)
- سنجش میزان موفقیت گروه و ارزشیابی از کمیت و کیفیت یادگیری مفاهیم

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

^{۱۲} - Feingold
^{۱۳} - Sajjad
^{۱۴} - Johnson

References

Amani Sari Baglo Javad, Babaei Sengalji Mohsen, Adib Youssef, Fathi Azar Iskandar (۲۰۱۷) Students' motivational and social experiences of the collaborative learning method of Jigsaw: a qualitative study, *Child Mental Health*, ۵th Volume - Number ۱, ۹۲-۱۰۴.

Bahadori Khosrowshahi, Jafar; Habibi-Kleiber, Ramin (۲۰۱۶) The effect of communication skills training on academic motivation and academic adaptation of secondary school students, *Journal: Education and Evaluation*, No. ۳۹, ۱۵۱-۱۷۴

Feingold, C. E., Cobb, M. D., Givens, R. H., Arnold, I., Joslins, Keller, J. L. (۲۰۱۴). **Student Perceptions of Team Learning in Nursing Education**. *INursEduc*. ۴۷, ۲۱۴

Gokale, A. A., (۲۰۱۲), **Collaborative learning enhances critical thinking**. *Journal of Technology Education*, ۷ (۱), Retrieved on Jan ۱۴,

Jafarpour, Mahmoud (۲۰۱۷) Pathology of teamwork in the country's organizations, *Management Studies, Improvement and Transformation*, No. ۸۷, ۷۵-۸۹

John Marshall, rev. (۲۰۱۷) *Motivation and excitement*. Translated by Yahya Seyed Mohammadi. Tehran: Eshar Ed. Shabak ۹۶۴-۶۱۸۴-۹-۰۴.

Johnson, D. & Johnson, R. (۲۰۱۲) **Cooperative and competition: Theory and research**, Edina, Mn: Interaction Book Company

Joyce B. (۲۰۱۲) *New models of teaching*, translated by Dr. Mohammad Reza Behrangi, Tehran, Taban Publishing House.

Karamati Mohammad Reza, Hemti Zahra (۲۰۱۴) *Collaborative learning*, Tehran: Farooq Falaq

Khaliq Khah, Ali; Rezaei Sharif, Ali; Zahid Bablan, Adel; Hashemi, Seyedah Zahra; (۲۰۱۴) Investigating the effectiveness of jigsaw-type cooperative learning on self-regulation and academic motivation of elementary school students, *Education and Learning Studies*, ۷th period - No. ۲, ۱۵۵-۱۸۳.

Mehjoor, Siamak-Reza (۲۰۱۸) *Game Psychology*, Shiraz: Rahgosh

Mohammadi, Arzoo; Mohammadi Vasel, Moseib Yar; Kurd Nougai, Rasul; Jamshidi Moghadam, Mohammad (۲۰۱۴) Effectiveness of teaching with cooperative learning method and individual conceptual map on motivation and academic progress of students, *Teaching and Learning Technology*, No. ۲, ۱۳۹-۱۵۸

Saif, Ali Akbar (۱۳۹۰). *Cultivational Psychology*, Aghah Publications, Tehran

Sajjad, Sh. (۲۰۱۵). **Effective Teaching Methods at Higher Education Level**. Department of special education University of Karachi Pakistan

Sayadpour, Zahra; Sayadpour, Marjan; (۲۰۱۶) The effect of cooperative learning on students' anxiety and academic achievement motivation, *Research in Educational Systems*, No. ۳۹, ۹۷-۱۱۲.

Tella, A (۲۰۰۹) **The Impact of Motivation on Student's Academic Achievement and Learning Outcomes in Mathematics among Secondary School Students in Nigeria**, *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, ۳(۲), ۱۴۹-۱۵۶